

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Sk 2, 22 – 32

Text: J 19, 38 – 20, 1 *Potom požádal Piláta Josef z Arimatie - byl to Ježíšův učedník, ale tajný, protože se bál Židů - aby směl Ježíšovo tělo sejmut z kříže. Když Pilát k tomu dal souhlas, Josef šel a tělo snal. Přišel také Nikodém, který kdysi navštívil Ježíše v noci, a přinesl sto liber směsi myrhy a aloe. Vzali Ježíšovo tělo a zabalili je s vonnými látkami do lněných pláten, jak je to u Židů při pohřbu zvykem. V těch místech, kde byl Ježíš ukřižován, byla zabrada a v ní nový hrob, v němž dosud nikdo nebyl pochován. Tam položili Ježíše, protože byl den přípravy a hrob byl blízko. První den po sobotě, když ještě byla tma, šla Marie Magdalská k hrobu a spatřila, že kámen je od hrobu odvalen.*

Pohřeb. Známy rituál. Ukládání těla do hrobu. Záležitost stará jako lidstvo samo. Tady se už nic dalšího a nového nečeká a nic nás nemůže překvapit. Kolika pohřbů jsme se takto už zúčastnili! Na pohřbech se často schází lidé, kteří běžně do kostela nechodí, kteří ale chtějí nějak vyjádřit svůj vztah k zesnulému a rozloučit se s ním. Tak tomu bylo i na pohřbu Ježíšově. Objevuje se tu např. jinak neznámý Josef z Arimatie. Byl to Ježíšův učedník, ale tajný. Potkává se tu s Nikodémem, dalším tajným Ježíšovým učedníkem. Jakoby setkání se smrtí tyto tajné učedníky nějak přimělo, aby přece jen svou víru nějak projevili. Nikodém, který s Ježíšem sympatizoval, ale zároveň s ním nechtěl být veřejně spojován, přinesl dokonce sto liber směsi myrhy a aloe. Tímto neobyčejně velkorysým darem chtěl zřejmě vyjádřit, jak si zesnulého vážil, ale možná také vnitřně cítil vůči Ježíšovi jakýsi dluh, když se za jeho života k němu nedokázal přiznat. Řekli bychom, že oba tajní učedníci přicházejí tak trochu s křížkem po funuse, když svůj obdiv k Ježíšovi vyjadřují až poté, co zemřel. Ale co na tom! Hlavně, že jsou tady s námi, a že jim aspoň Ježíšova smrt přece jen dodala odvahy k nějaké aktivitě.

Vzali Ježíšovo tělo a zabalili je s vonnými látkami do lněných pláten, jak je to u Židů při pohřbu zvykem. Ony ustálené rituály člověku přece jen pomáhají nějak se vyrovnat s nenadálou a těžkou situací, jakou úmrtí je. Dokonce pro samotného umírajícího jsou tradiční církevní obřady jakousi zárukou, že přesně ví, co se s jeho tělem po smrti bude dít.

I v Ježíšově případě se pozůstali snažili dodržet všechno tak, jak bylo zvykem. Podle Janova evangelia to stihli na poslední chvíli. Nastávala totiž velikonoční sobota, největší z židovských svátků. Byla to jakási sobota na druhou. Nejsvětější den jak v týdnu, tak i v roce. Sobota, hebr. *šabat*, znamená upuštění od práce a odpočinek. Podle ostatních evangelistů byl Ježíšův pohřeb vlastně nedokončený, protože byl přerušen právě sobotou a od pohřebních rituálů muselo být upuštěno. A v Ježíšově případě pak už nikdy nebyly dokončeny. Sobota, která to vše přerušila, byla zároveň velikonoční. Šlo o židovský svátek pesah. To slovo znamená doslova „přeskočení“ a připomíná, jak anděl zhoubce, když v Egyptě bil vše prvorozené, domy Izraelců přeskočil, takže izraelští prvorození zůstali naživu. Ten svátek představoval radost, jakou prožívá člověk, který čekal

smrt, ale ta smrt ho při své obchůzce přeskočí a on zůstane žít. Veškeré pohřební přípravy tak přijdou nazmar.

Do Ježíšova pohřbu tedy zasáhla sobota. I když i ona jakoby přišla s křížkem po funuse. Ježíš už opravdu zemřel a byl pochován. Jak vyznáváme v apoštolském vyznání, sestoupil do pekel, do říše mrtvých, do jámy podsvětí. Ale už dávný žalmista tušil, že to možná není konečná. V 16. žalmu se totiž modlí: „Proto se mé srdce raduje a moje sláva jásá, v bezpečí přebývá i mé tělo, neboť v moci podsvětí mě neponecháš, nedopustíš, aby se tvůj věrný octl v jámě.“

Ježíš se sice ocitl v hrobě, ale byl to hrob zcela výjimečný. Evangelisté zdůrazňují, že šlo o zcela nový hrob, v jakém dosud nikdo nebyl pochován. Zřejmě se tím myslí, že to byl hrob kulticky čistý jako pro krále. Ale já tomu rozumím i tak, že to byl první hrob na světě, který se stal svědkem vzkříšení. Ještě nikdo totiž nebyl pochován v takovém hrobě, z něhož by vstal z mrtvých. Ano, z evangelií víme třeba o hrobu Lazara, ovšem v jeho případě šlo o pouhé navrácení zpět do tohoto smrtelného života. Zatímco hrob Ježíšův, to je něco zcela jiného. Úplně jiná liga. Hrob, z něhož se vstává k životu věčnému. Rozumějte mi, vnějšně na tom hrobu nic výjimečného nebylo. Byl to zcela běžný hrob. Tak jako dnes běžně tělo končí v zemi nebo je spáleno v ohni, tenkrát bylo zvykem pohřbívat do vytesané skalní dutiny a zavalit vchod kamenem. Jenže u Ježíšova hrobu onen vchod plní zcela novou funkci. Je to totiž zároveň východ. Hrob s východem ven. Zcela nový prototyp. Hrob pro ty, které smrt nemůže udržet ve svých spárech. Ve vyprávění evangelií jde pochopitelně o symboliku, která říká, že Ježíš se ani v hrobě neocitl v bezvýchodné situaci. Znovu říkám: nejde o vnější podobu hrobu. Je jedno, zda tím hrobem je skalní dutina, hliněný rov nebo urna s popelem. Ježíšovo zmrtvýchvstání překvalifikovává každý hrob na jakýsi průchod. Asi tak, jak to zpíváme ve známé písni – i nám se hrob promění ve slavnou bránu vzkříšení. Ať už naše rozložené tělo zmizí kamkoliv. Vždy to bude hrob s východiskem.

A ještě poslední myšlenka, která mě nad dnešním textem napadla: Přemýšlejte, kam ten východ z hrobu ústí. V evangeliích čteme, že do zahrady. Kam také jinam, než do té rajske zahrady, odkud jsme kdysi byli vyhnáni. Tam, kde nás přivítá zahradník, tesař, Boží Syn, Ježíš Kristus.

Přímlovná modlitba: *Kriste Ježíši, prosíme tě za ty, pro které jsi už dávno mrtvý, a kteří tě dnes nepoznávají jako živého Pána. Otevři jim oči víry. Prosíme za ty, kteří si neváží života druhých ani svého. Dej, aby každý lidský život byl ve vážnosti, aby si jej lidé cenili jako hodnotu, kterou je třeba chránit. Prosíme tě, aby se lidé pro svou beznaděj a zoufalství nepřipravovali o svůj život, aby nezahavovali života druhé, ani ty nejmenší. Prosíme tě za všechny, kteří jsou nemocní, zvláště pak za ty, kteří stojí blízko smrti, za ty, kteří nedoufají v uzdravení. I jim otevři výhled naděje a zjev jim moc vzkříšení. Dej, ať dáme více na tvé vítězství více než na síly zmaru a nicoty. Pane, osvobod' nás od každého zlého strachu. Dej, ať všechnu svou důvěru vložíme v tebe a ve tvou moc. Vždyť tvé jest království i moc i sláva na věky. Amen.*